

**Magyar Táncművészeti Főiskola
(MTF)
Fenntartható Fejlődési Stratégia**

Budapest, 2008. február

Tartalomjegyzék

1. Bevezető – a stratégia elkészítésének indoklása	3
<i>1.1. A világ helyzete</i>	<i>3</i>
<i>1.2. Nemzetközi folyamatok</i>	<i>4</i>
	1

1.3. A felsőoktatási intézmények szerepe és feladatai a fenntartható fejlődés megvalósításában	5
2. A Stratégia elkészítésének keretei	7
2.1. Az intézmény Fenntartható Fejlődési Stratégiájának területei	7
2.2. A Stratégia előkészítésének, alkotásának és megvalósításának folyamata	8
2.3. Helyzetelemzés	8
2.3.1. Fenntartható fejlődés – globális és helyi problémák	9
2.3.2. A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia által kijelölt feladatok	10
3. Stratégiaalkotás	10
3.1 A stratégia megalapozása, elvi keretek	11
3.2.A Főiskola jelenlegi helyzete	14
3.2.1. A Magyar Táncművészeti Főiskola jelenlegi missziója:	14
3.2.2. Törzskompetenciák, értékek	14
3.2.3. SWOT-elemzés	15
3.3. A jövőkép	15
3.4. A stratégiai főcél és alcélok	16
3.4.1 Kampusz	16
3.4.2 Értékrend	17
3.4.3 Hálózat	17
4. Megvalósítás, monitoring	18

1. Bevezető – a stratégia elkészítésének indoklása

A XX. század második felében kialakult és elmélyült környezeti, gazdasági és társadalmi válság mára globálissá vált. A problémák feltárására és megoldására tett kutatások eredménye a „fenntartható fejlődés” koncepciója.

A számítógépes és verbális modellek (Római Klub, ENSZ bizottságok) bizonyítják, hogy a véges anyagi erőforrásokkal rendelkező Földön a gazdaság növekedése nem tartható fenn hosszútávon. A termelés és a fogyasztás, valamint a népességrobbanás erőforrás-igényét a bolygó nem lesz képes biztosítani. A gazdaság extraprofitra törekvése során súlyos hatalmi feszültségek jöttek létre, valamint a természet pusztulásának, szennyezésének mértéke is fokozatosan növekedett a nem megfelelő technológiák alkalmazása miatt. Mindezek együttesen komolyan fenyegetik a civilizáció biztonságát és feltételrendszerét, azaz a létfenntartó bioszféra egészségét, eltartó képességét.

A világban végbemenő változások léptéke teljes paradigmaváltásra utal. Ennek a globális és civilizációs kihívásnak a megoldásához szükség van tudatos felelősségvállalásra, rendszerszemléletű gondolkodásra, valamint megfelelő egyéni és közösségi cselekvési formákra.

Ebben a szemlélet- és attitűdváltásban kiemelkedő szerepe van a felsőoktatásnak, elsősorban a fiatal értelmiségi generációk oktatása- nevelése miatt, másrészt az intézményi példamutatáson, illetve a közvetített értékeken keresztül.

1.1. A világ helyzete

A problémarendszer rendkívül bonyolult: a civilizáció kezdetétől vannak társadalmi, gazdasági és környezeti problémák. Ezek kezdetben lokálisak, majd időnként regionálisak és egyre gyakrabban globálissá váltak. A termelés és fogyasztás globalizálódása egyre növekvő mennyiségű természeti erőforrást használ el, jelentős környezetterheléssel. Külön ki kell emelni a mobilizáció és a kommunikáció hatásait.

A Föld népessége még mindig jelentősen emelkedik, amelynek a legsúlyosabb következménye, hogy országok, országcsoportok élnek nyomorban, és egyre nagyobb a feszültség a gazdag modern országok és a szegény országok között. Jelenleg a világ népességének több mint 80%-a szegény, és alig 15%-ot fogyasztanak a világ termeléséből.

A társadalmi-gazdasági, azaz a hatalmi *egyenlőtlenségek* folyamatos növekedése a kultúrák széteséséhez vezet, s erősíti az etnikai, vallási, kulturális feszültségeket, amelyek növelik a terrorizmus, a háborúk veszélyét.

További veszély, hogy a fogyasztói életforma globalizálódása miatt olyan mértékben nő a gazdaság természeti erőforrásigénye az *erőforrás-pazarló és szennyező technológiák óriási nyersanyagigénye következtében*, amelyet a természeti rendszerek nem képesek biztosítani, ugyanis a véges bolygó nem képes többre, illetve nem képes ilyen ütemben megújulni. A termésfokozó mesterséges adalékanyagok használata rövid- és (néha) közép távon hatékonyabb termelést eredményez, ugyanakkor szennyezi a megtermelt élelmiszert, takarmányt, a levegőt, a vizeket, valamint jelentős mértékben hozzájárul a fajok kihalásához. A termelés és a mobilitás növekedése során felhasznált fosszilis energiahordozók égésterméke kockázatos irányú hatást fejt ki a globális klíma változására.

1.2. Nemzetközi folyamatok

Az 1960-as évek elején a környezeti problémák kutatása irányította a figyelmet a nyugati fejlődési modell kockázataira és kérdőjeleire. A Római Klub a magyar származású Aurelio Peccei vezetésével számítógépes modellkészítésre adott megbízást a bostoni MIT kutatócsoportjának. A „Növekedés határai” c. jelentés egyértelművé tette egy véges bolygón a végtelen növekedésre való törekvés hatásait. Számos kutatási eredmény hatására 1969-ben U Thant ENSZ főtitkár az emberi környezet globális válságára irányította a figyelmet és 1972-ben az ENSZ megrendezte Stockholmban „Az Emberi Környezet Konferenciáját”. A folytatást a Brundtland Bizottság tevékenysége jelentette, amely előkészítette a Rio-i Föld Csúcs néven ismert „Környezet és Fejlődés” ENSZ Konferenciát (1992). Ez volt a világtörténelem legnagyobb politikai találkozója, amelyen 178 tagállam vett részt, általában államfő vagy kormányfő vezetésével. A konferencia az „Agenda 21” záródokumentumban fogalmazta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: *„A fejlődéshez való jogot úgy kell érvényesíteni, hogy a ma élő és a jövő nemzedékek fejlődési és környezeti szükségletei egyaránt kielégítést nyerjenek”*.

Az ENSZ 2002-ben a johannesburgi konferenciáján megerősítette a korábbi célokat, illetve a Millenniumi Fejlesztési Célok programját.

Az Európai Unió egyre fontosabb szerepet játszott a környezetvédelem és a fenntarthatóság megvalósításában. Környezetvédelmi Akcióprogramjai, valamint a Fenntartható Fejlődési Stratégia (Göteborg, 2006) elfogadása, illetve a Lisszaboni Stratégia egyértelműen a rendezőelv rangjára emelte a fenntarthatóság koncepcióját. A lisszaboni dokumentum kimondja: a fenntartható fejlődést csak strukturális reformokkal lehet megvalósítani. Ezek a reformok a teljes paradigmaváltást jelentik: az eddigi, növekedéselvű modell után az evolúciós értelmezésű, kibontakozást, kiteljesedést jelentő fejlődésmodellt kell megvalósítani. A növekedés véges, de a valódi fejlődés végtelen, ezért fenntartható.

1.3. A felsőoktatási intézmények szerepe és feladatai a fenntartható fejlődés megvalósításában

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény azt a követelményül szabja, hogy a felsőoktatás feladatait úgy lássa el, hogy közben a fenntartható fejlődés érdekében javuljon a gazdasági, a társadalmi és a környezeti fenntarthatóság. A 2. § megerősíti, hogy cél az intézmények „programjaiban és működésében a fenntartható fejlődés biztosítása, az egészségtudatos, környezettudatos szemlélet és értékek közvetítése”.

A nemzetközi folyamatok és Európa Uniós tagságunk kötelezte a Magyar Köztársaság Kormányát, hogy elkészítse a Magyar Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiát (NFFS)¹, amelyet 2007. június 29-én a kormány második olvasatban elfogadott. Az elfogadott NFFS hosszú távú keretstratégiai jellegű dokumentum.

A Stratégia szerint „A jelenlegi társadalmi-gazdasági folyamatok, illetve hatásaik jelentős részben ellentétesek a fenntartható fejlődés követelményeivel. E trendek ismeretében elkerülhetetlen egy olyan fejlődési pályára való áttérés, amely hosszú távon biztosítja a társadalmak és köztük a magyar társadalom fenntartható fejlődését.”

„A fenntartható fejlődés a tágran értelmezett életminőség javulását szolgálja, amely nem szűkíthető le az anyagi jólétre, hanem magában foglalja a környezet minőségét, a demokratikus jogok érvényesülését, a természeti erőforrásokhoz, a társadalom nyújtotta szolgáltatásokhoz és intézményekhez való hozzáférést, a teljes testi, lelki egészséget, a szabadidőt, a biztonságot. A társadalmi jólét a környezetminőség és a társadalmat alkotók életminőségének együttes megnyilvánulása. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel és a társadalmi igazságossággal, esélyegyenlőséggel.”

A Stratégia a következő alapelvekre épül:

- (A) holisztikus megközelítés elve,
- (B) nemzedékeken belüli és nemzedékek közötti szolidaritás elve,
- (C) társadalmi igazságosság elve,

¹ A későbbiekben a fenntartható fejlődési stratégia megalapozását adják az NFFS-ben lefektetett főbb megállapítások és követelmények, amelyekre a továbbiakban NFFS-sel hivatkozunk. Letölthető pl. a következő honlapról (2007.12.12)
http://64.233.183.104/search?q=cache:1OW5SiznhNIJ:www.nfu.hu/download/1714/nffs_skv_respect_1%255B1%255D.jelentes_2.0.pdf+NFFS+honlap&hl=en&ct=clnk&cd=1

- (D) tartamosság elve,
- (E) integráció elve,
- (F) helyi erőforrások hasznosításának elve,
- (G) társadalmi részvétel elve,
- (H) társadalmi felelősségvállalás elve,
- (I) elővigyázatosság és megelőzés elve,
- (J) a szennyező fizet elve.

A Stratégia feladatai közül a következőket kell kiemelni a **felsőoktatási intézmények** számára:

- „Szükséges, hogy a tudományos kutatás erősödésével, és a kutatási eredmények elérhetővé válásával a fenntarthatóságról, az azt veszélyeztető folyamatokról és a szükséges értékváltásról való **tudásbázisunk** – a fenntarthatóbb értékrend és attitűd terjedésével együtt **növekedjen**.
- „Az oktatás tartalmában és formáiban hangsúlyosabban kell megjeleníteni a fenntarthatósági témákat és értékeket. A fenntarthatóságnak alapkövetelménnyé kell válnia az új ismeretek befogadása és a változó társadalmi és gazdasági viszonyok közötti eligazodás érdekében”.
- „El kell érni, hogy a holisztikus és gyakorlat-orientált oktatás gyorsabban terjedjen és a napi gyakorlatba beépüljön (az analitikus ismereteken, a tantárgyakra bontó tudásanyagot nyugvó iskolarendszer kevésbé alkalmas a rendszerszemléletű társadalom felnevelésére).
- „A tanulás formális és informális tevékenységeinek támogatása és az élethosszig tanulás ösztönzése”.
- „Globális oktatás – interkulturális oktatás”
- „Meg kell változtatni a termeléssel és a fogyasztással kapcsolatos attitűdöket, ...a kultúra- és tudásintenzív fogyasztást kell bátorítani.
- „El kell fogadni és fogadtatni azt, hogy a fenntarthatóság nem érhető el az anyagi fogyasztás csökkentése nélkül. A fogyasztási szokásokat nem lehet elválasztani a lakosság általános kulturális helyzetétől és az oktatás színvonalától. A kulturális javak iránti magasabb kereslet csökkentheti a dologi jólét hájszolását a lakosság körében, ami egyúttal a környezet terhelésének csökkentését is jelenti. Általánosan elfogadott az oktatás, a tudatosság növelésének kedvező szerepe a legfiatalabb életkortól kezdődően.

Hangsúlyozni kell, hogy a felsőoktatási intézményeknek kiemelt szerepük van a jövő nemzedéknek a fenntarthatóság szellemében történő nevelésben. A kulturális és művészeti értékeken keresztül a globális tudatosság és az ökológiai tudatosság és felelősség hatékonyan képviselhető és átadható. A végzett hallgatók ismertté és elismertté válása lehetőséget nyújt a személyes példamutatásra. Később döntéshozó pozíciókba kerülhetnek, ahol alkalmuk nyílik a folyamatok kedvezőbb irányba történő elmozdítására. Példamutató szerepe van az értelmiségnek a tudatos, felelős értékrend és

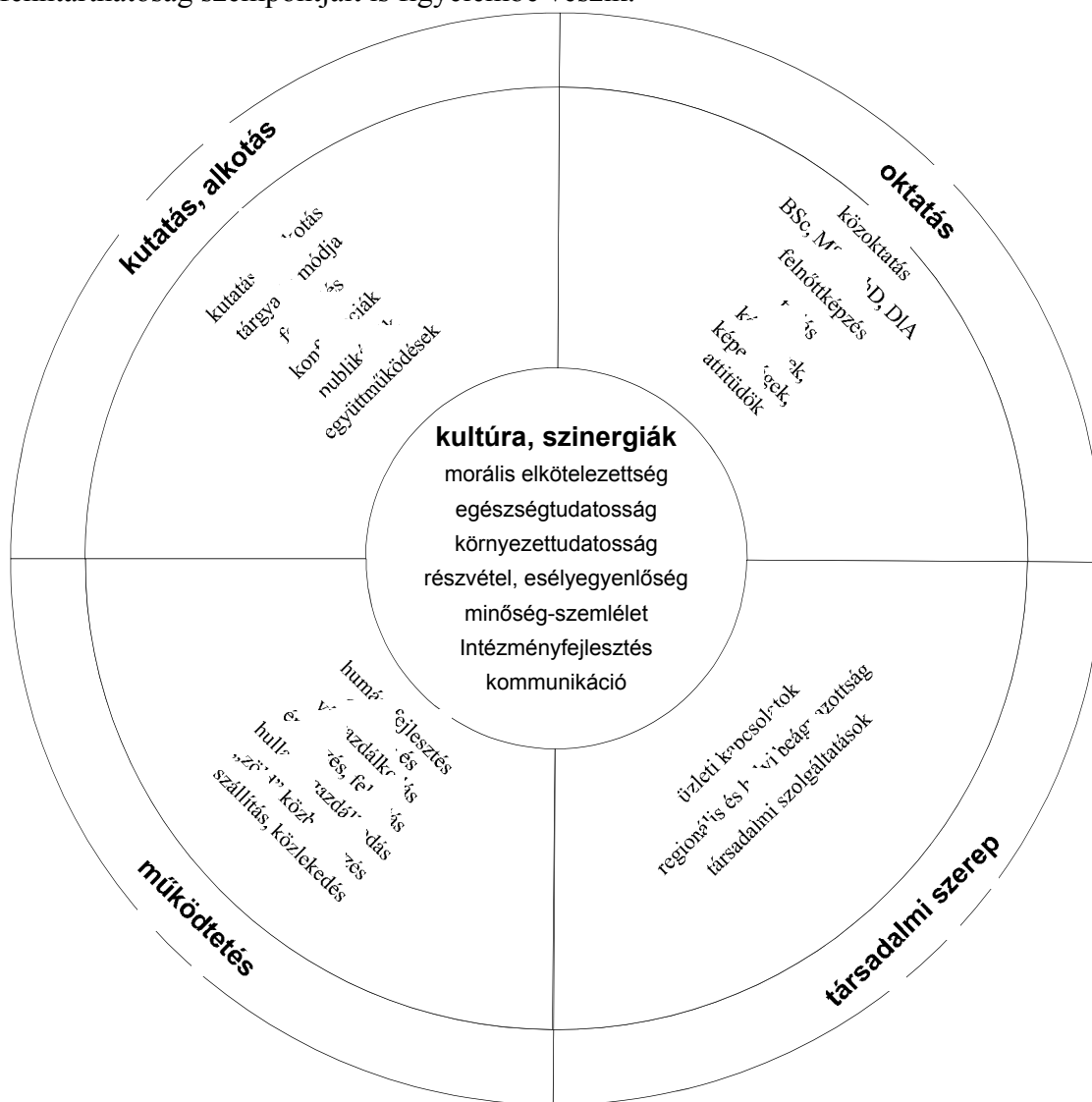
életforma elterjesztésében, megvalósításában.

Az NFFS megállapítja, hogy „jelenleg a fenntarthatóságra vonatkozó oktatási anyag szinte teljesen hiányzik, a felkészülési munka kezdetén tart”. **2. A Stratégia elkészítésének keretei**

2.1. Az intézmény Fenntartható Fejlődési Stratégiájának területei

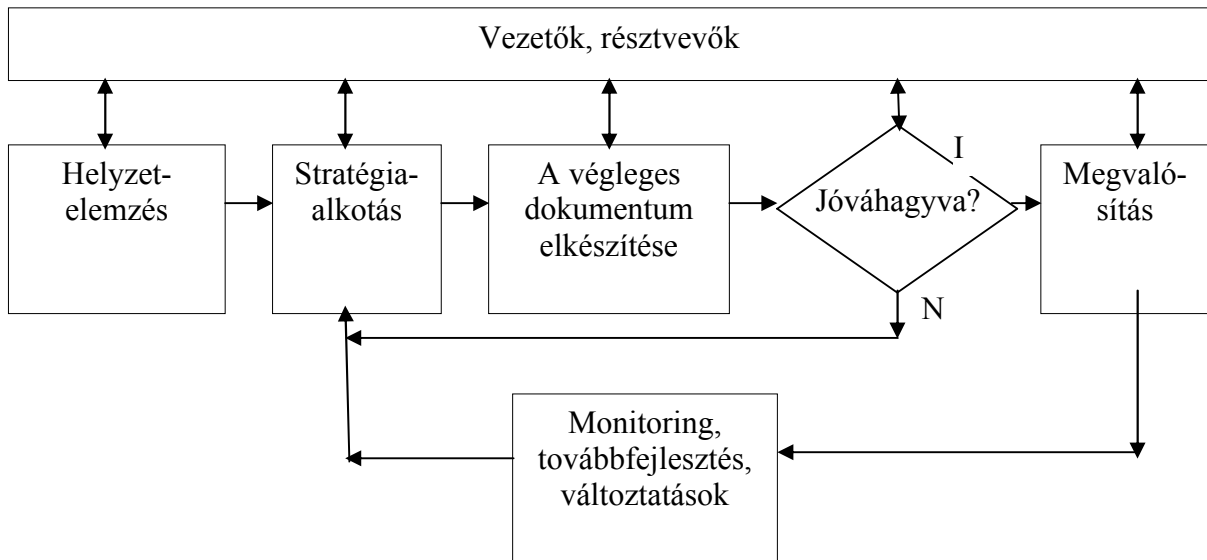
A fenntartható fejlődés irányába történő átállás programja akkor lehet hatásos, ha az intézmény valamennyi működési területére kiterjed. A felsőoktatási intézmények működési területeit az alábbi ábra szemlélteti.

Az alapfunkciók: az oktatás, kutatás, alkotás, működtetés, és az utóbbi időben egyre inkább előtérbe kerülő regionális vagy országos szerepvállalás. Annak érdekében, hogy ezek a területek egymást erősítsék - és ne gyengítsék, esetleg kioltásuk - szükséges, hogy egységes kultúrát, szemléletet tükrözzön a fenntartható fejlődés fogalmkörében és megközelítési módjaiban is. Az Intézmény működésében is támassza alá azt, ami az oktatás tartalmában és módszereiben megjelenik. Mindez feltételezi, hogy a fejlesztési stratégiák értékelésekor, áttekintésekor vagy újak készítésekor a fenntarthatóság szempontjait is figyelembe veszik.

2.2. A Stratégia előkészítésének, alkotásának és megvalósításának folyamata

Egy stratégia, így fenntartható fejlődési stratégia elkészítési, és megvalósítási folyamatát szemlélteti az 1.sz. ábra

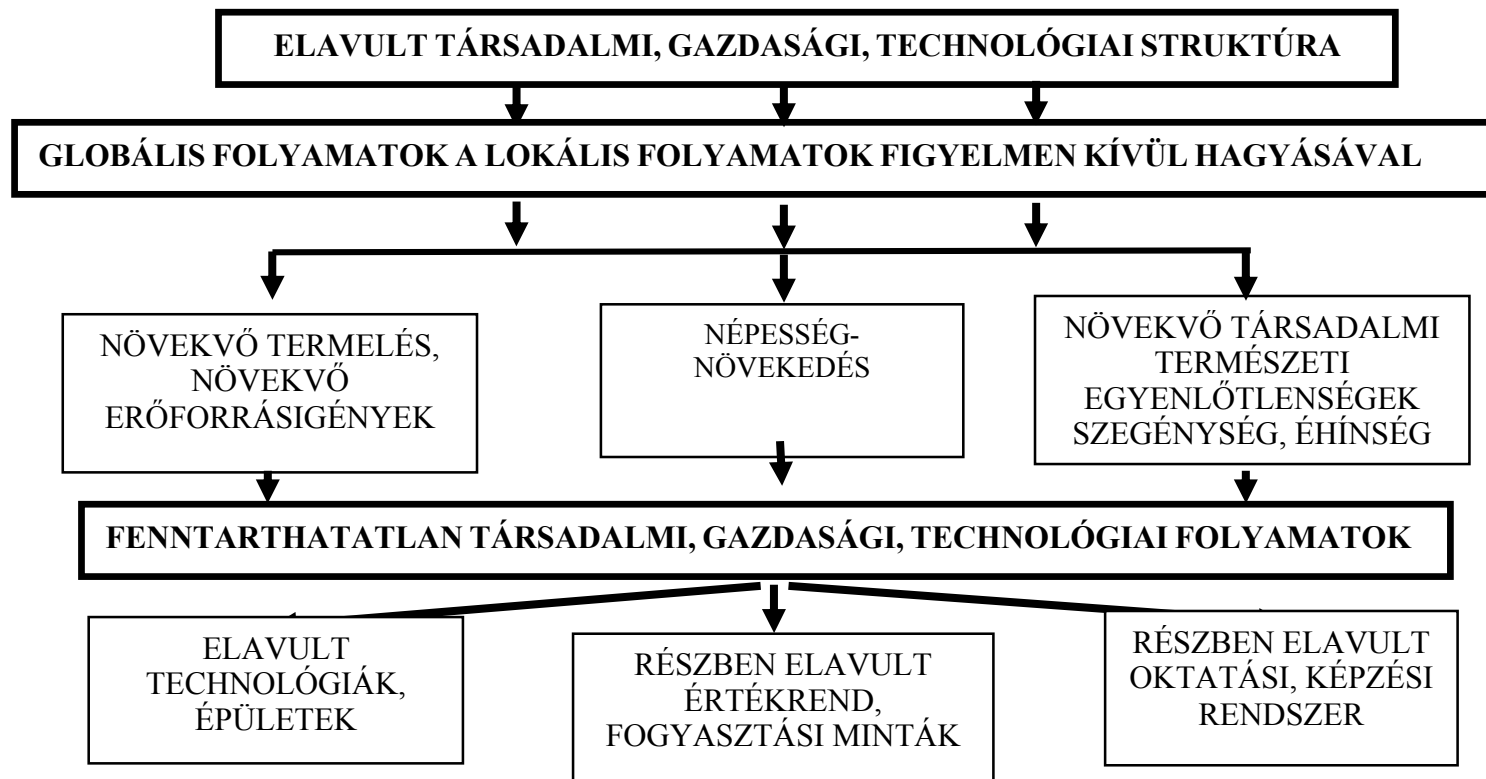
1.sz. ábra – A stratégiai folyamat

2.3. Helyzetelemzés

A fenntartható fejlődés stratégia elkészítése során először helyzetelemzést végzünk. A globális társadalmi, gazdasági és környezeti változások trendjei meghatározzák a nemzetközi szervezetek politikáját a fenntarthatóság biztosítása érdekében. A magyar törekvések a nemzetközi dokumentumokhoz igazodnak, és a magyarországi fenntarthatósági tervhez kell igazodniuk a felsőoktatási intézmények közép- és hosszú távú stratégiáinak.

2.3.1. Fenntartható fejlődés – globális és helyi problémák

Az alábbi ábra a jelenlegi - fenntarthatatlan - társadalmi gazdasági folyamatok problémarendszerét ábrázolja, melyek részben kijelölik, értelmezik, hogy a stratégia megvalósítása során melyek felismerésére, tudatosítására és megoldására kell koncentrálni az adott területek kompetencia-határain belül.

2.sz. ábra – a fenntarthatósági szempontú problémák összefüggésrendszere

2.3.2. A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia által kijelölt feladatok

A rendszerszemléletű Stratégia prioritásai és cselekvési területei a következők:

- (1) Annak a tudásbázisnak a növelése, amely a fenntarthatóságról, az azt erősítő, ill. veszélyeztető folyamatokról és a szükséges értékváltásról szóló ismereteket tartalmazza, a tudományos kutatás és tudáscsere erősítésével, és a kutatási eredmények elérhető tételével;
- (2) A fenntarthatóságról való tudás két irányból történő terjesztése, egyrészt a közoktatáson, szakképzésen és felnőttképzésen keresztül, másrészt a médián és más csatornákon keresztül;
- (3) A gazdasági élet szereplőinek megnyerése és bevonása, nyilvánosság, civil szervezetek fellépése, politikai elkötelezettség kialakulásának támogatása;
- (4) A közpolitikák fejlesztése, illetve átalakítása és hatékony megvalósítása a fenntarthatóság elvei és gyakorlata alapján;
- (5) Az intézményrendszer fejlesztése, illetve átalakítása;
- (6) A változások monitoringja és értékelése, amelynek eredményei visszahatnak a tudásbázisra, illetve minden más cselekvési területre is.

Az MTF tevékenységét befolyásolják a tudásbázisra vonatkozó legfontosabb cselekvési területek (NFFS, tudásbázis (TB)). Ezek a következők: (1) a tudományos eredmények és a társadalmi tudás közötti kapcsolat; (2) a fenntarthatóság oktatása, mint alapkövetelmény; (3) holisztikus és gyakorlat-orientált oktatás; (4) globális oktatás; (5) a tanulás formális és informális ösztönzése; (6) általános műveltség; (7) felelős állampolgári magatartás; (8) termelési és fogyasztási attitűdök megváltoztatása; (9) fogyasztóvédelem erősítése; (10) társadalmi párbeszéd a fenntarthatóságról.

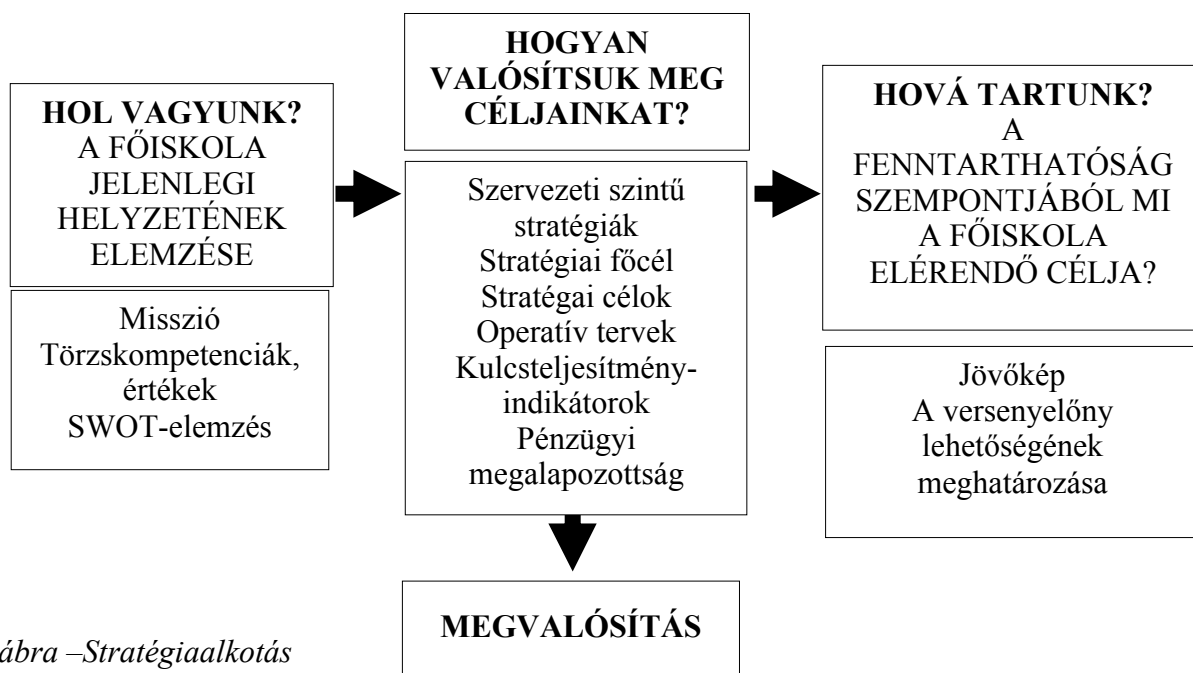
A Nemzeti Stratégia számos eleme szoros és elválaszthatatlan kapcsolatban van a Főiskola mindennapi életével, az oktatók, dolgozók, a növendékek és hallgatók személyes tudatosságával.

A MTF Fenntartható Fejlődési Stratégiáját alapvetően meghatározzák az NFFS prioritási és cselekvési struktúrája, amelynek elemei különböző mértékben érvényesek. A Nemzeti Stratégia elvei alapján az Intézmény fenntartható fejlődési stratégiájának holisztikus szemléletű paradigmaváltást kell képviselni.

3. Stratégiaalkotás

Ebben a fejezetben az alábbi stratégiaalkotási ábrának megfelelően bemutatjuk az MTF helyzetét a Fenntartható Fejlődési Stratégia célrendszerének tükrében, megfogalmazzuk a jövőképet és kitérünk a stratégiai célokat.

STRATÉGIAALKOTÁS

4.sz. ábra –Stratégiaalkotás

3.1 A stratégia megalapozása, elvi keretek

Az MTF érvényben lévő Intézményfejlesztési Terve (2007) és Minőségfejlesztési Programja (2007) és a fentiekben felsorolt dokumentumok és elemzett problémák alapján olyan stratégiát tervez kialakítani, amelynek eredményeként még jobb és hatékonyabb működés alakul ki, amely a fenntarthatóság irányába mozdítja el a Főiskolát. Különleges hatások várhatók az ökológiai és globális tudatosság eszméjének táncművészeti kifejezésén keresztül. Az alkalmazott eszközök segítségével a komplex művészeti élmény olyan szinergiák teremtésére alkalmas, amelyek hatása felbecsülhetetlen. Az MTF nemzetközi színvonala biztosíték arra, hogy e korszerű értékek megfelelő szinten kerüljenek interpretálásra a globálissá fejlődő színpadon. A nyelvi, etnikai és vallási korlátok nélküli univerzális művészet kiváltságos helyzetben van, ezért felelőssége is nagy. A művészi kreativitás korlátlan és mentes az aktuális politikai ideológiáktól, ezért talán a legkisebb konfliktusok árán képes megvalósítani és kifejezni az új paradigma értékeit.

A Küldetésnyilatkozatban megfogalmazott egyetemi rang, az „Universitas” elérésének lehetőségei tovább bővülnek a Fenntartható Fejlesztési Stratégia megvalósításával. Az intézmény sokszínűségének további lehetőségei biztosítják az utat a kiteljesedéshez, a teljességhez.

A Főiskola működésében a sajátos képzési célok és struktúra miatt a fenntarthatóság értékrendje az intézmény infrastrukturális működésében és a közvetített művészi üzenet szellemiségében nyilvánulhat meg. Az oktatás tartalma csak részben teszi lehetővé a fenntartható fejlődés értékrendjének elsajátítását, elsősorban a tanórákon kívüli alkalmi programok, előadások és a tanári továbbképzések nyújtanak erre lehetőséget.

A következő ábra a Stratégia tartalmi összefüggéseit és rendezőelveit mutatja be.

MTF – FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI STRATÉGIA - CÉLOK

3.sz. ábra – a fenntarthatósági szempontú célfa

A fenntartható fejlődés megvalósítása során az MTF figyelembe veszi az alábbi rendező elveket:

- *önkéntesség*: az alulról szerveződés következetes érvényesítése, a z oktatók és a Hallgatói Önkormányzat bevonása,
- *lokalitás*: a helyi érdekek képviselője és a helyi gazdaság támogatása: pl. a Főiskola működtetése során kiemelt cél a helyi erőforrások használata, különös tekintettel a helyi, környezetbarát termékek termelésének és fogyasztásának ösztönzésére. Törekszik a működéshez szükséges anyagoknak, élelmiszereknek a közelből, Magyarországról történő beszerzésére. A személyes ökológiai tudatosság számára is meghatározó alapelv a helyi és ökotermékek fogyasztása. Ennek a szerepe különösen fontos, mivel „a lakosság környezeti tudatosságának alacsony volta és jelentős részének gyenge anyagi helyzete (árérzékeny fogyasztói magatartás) társulva az olcsó tömegtermékek áradatával nem teszi lehetővé a környezetbarát termékek népszerűvé válását, általános elterjedését.” (NFFS). A MTF speciális képzési céljai érdekében áll az egészséges táplálkozás, amely magas beltartalmi értékű, minimális szennyezettségű és mesterséges adalékanyagokat nem tartalmazó élelmiszer biztosítása a növendékek számára. Az MTF számára megvalósítható az együttműködés a biogazdálkodást folytató Nyitott Kert (Gödöllő), vagy a Galgafarm Szövetkezet (Galgahévíz) és a Főiskola tervezett saját konyhája között. A Közösség Által Támogatott Gazdaság a fenntartható fejlődés egyik legfontosabb eleme. (Community Supported Agriculture). A speciális követelmények miatt különösen jelentős az egészséges testápolás. A hazai gyártású biokozmetikumok használata az intézményi és a személyes tudatosságot feltételezik, és szolgálják.
- *Kooperáció*: a Stratégia céljainak megvalósítása érdekében az MTF együttműködik a Hallgatói Önkormányzattal, a Művészeti Egyetemek Rektori Székével és más művészeti intézményekkel.
- *folyamatos tudásbázis-fejlesztés*: fontos az integrált információs rendszerek kialakítása. Az ismeretek és a kutatási eredmények elérhetővé válásával a fenntarthatóságról, az azt veszélyeztető folyamatokról és a szükséges értékváltásról való tudásbázisunk növekedését kell elérnünk a fenntarthatóbb értékrend és attitűd terjedésével együtt; ezt elérhetővé kell tennünk, és a változások monitoringján keresztül biztosítani kell a visszahatást a tudásbázisra (NFFS). Így pl. lényeges a fenntartható fejlődésre jelentős hatással lévő tényezők folyamatos nyilvántartása (pl. víz és energiafelhasználás, hulladéktermelés), és ezekből olyan adatbázis létrehozása, amely lehetővé teszi a változások állandó figyelemmel kísérését (indikátorok alkalmazása),
- *folyamatos képzés*: az NFFS prioritásainak megfelelően a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ismereteket, készségeket mind a közoktatásban, mind a felsőfokú képzésekben

fejlesztjük, (Tanuló Szervezetek). Ki kell emelni a különleges alkalmakat, pl. Föld Napja, Víz Napja, Madarak és Fák Napja, amelyek komplex ismereteket közvetítenek.

3.2.A Főiskola jelenlegi helyzete

Az MTF-en a közoktatás és a felsőoktatás egy időben van jelen, ezért a stratégiának ki kell terjednie mindkét területre. Ez a sajátos helyzet a fenntarthatóságot szolgáló oktatás szempontjából előnyt is jelenthet, mivel a közoktatásban megalapozott tudásra, értékrendre szervesen lehet alapozni a felsőoktatásban. A közoktatási intézménynek törvényi kötelezettségéből adódóan el kellett készíteni a környezeti nevelési tervét, ami kiindulópontul szolgál majd az oktatási operatív feladatok megalkotásához.

A bolognai folyamat reformjai nem érintették a felsőoktatás tartalmi megújulását, alkalmazkodását a világ meghatározó folyamataihoz. A fenntarthatóság értékrendje, tartalma alig kapott helyet eddig az egyetemeken, főiskolákon.

A Magyar Táncművészeti Főiskola jelenlegi missziója²:

A küldetésnyilatkozat megfogalmazása szerint „a tánctudomány terén alkotó szellemi-kutató műhely létrehozása, a tánctudományok akadémiai elismerésének kivívása, doktori iskola alapítása és mindezekon keresztül az egyetemi rang elérése”.

Törzskompetenciák, értékek

MTF stratégiai céljai:

képzésfejlesztés
művészeti alkotótevékenység/kutatás-fejlesztés
szolgáltatások fejlesztése
szervezetfejlesztés

E célok megvalósítása során - a Főiskola egyedülálló helyzete miatt - intézményen belül kiemelkedő jelentősége van a belső hatékonyságnak, elsősorban a szervezetfejlesztésnek, amely eredménye multiplikátor jelleggel valamennyi más stratégiaelemre hat. A szervezetfejlesztés további irányát a „Tanuló szervezetek a fenntarthatóságért” koncepciója szellemében javasoljuk.

² A MTF Minőségfejlesztési programja

SWOT-elemzés

(a fenntarthatóság alapján)

Erősségek:

- a szakterületen központi helyzet,
- kisléptékű intézet, hatékonyabb szervezés, rugalmas és gyors változtatások,
- a hallgatók végzés után is szorosan kötődnek az intézményhez,
- közoktatás és felsőoktatás is folyik az intézmény keretein belül,
- jó kapcsolat az intézményvezetés és a HÖK között,
- erős igény és késztetés az egészséges táplálkozás és egészséges életmód iránt,
- táncpedagógus-képzés – ráhatás az más művészetoktatási intézményekben tanuló gyerekekre.

A Főiskola különleges lehetőségeket és rendkívül hatásos programokat, látványokat képes tervezni, amelyek a fenntarthatóság szellemiségét attraktív és hatékony módon közvetítik. A táncművészet katartikus élményeken keresztül képes akár áttörést is megvalósítani. Az intézmény magas színvonala kizárja a sablonos megoldásokat. Kiemelkedő és egyedi szerepet játszhat – akár nemzetközi szinten is - sajátos eszközei alkalmazásával.

Gyengeségek:

- relatív szűk oktatási terület, időhiány,
- a gyakorlat-orientált képzésben kevés lehetőség van a fenntarthatóság értékrendjének közvetítésére,
- információ hiány.

Lehetőségek:

- nemzetközi és hazai szinten is erősödik a fenntarthatóság tudatossága,
- gyors alkalmazkodás lehetősége,
- attraktív, nagy hatású programok tervezése,
- EU-s pályázati lehetőségek,
- a nemzetközi programokba való bekapcsolódás a fenntarthatóság témakörében is kiemelkedő szakmai szinten működő intézmény.

Fenyegetettség:

- tömegkultúra hatására a hagyományos fogyasztói magatartás továbbélése,
- a gazdasági, gazdaságossági kényszer miatt a fenntarthatóság háttérbe szorul.

3.3. A jövőkép

A fenntarthatóság szellemében megfogalmazott jövőkép: a MTF célja a jövő problémáira érzékeny, felelős művészek és tanárok képzése, akik felismerik a világban végbemenő változások lényegi jellemzőit, akik hivatásukon keresztül szolgálják az alkotóerő legtisztább megnyilatkozását.

Felismerik és tudatosan képviselik az emberiség közös felelősségét, egységét és a benne rejlő sokszínűségét. A mester és növendék közötti szoros kapcsolat lehetőséget nyújt a generációk közötti felelősség mélyebb megélésére és tudatosabb vállalására. Felismerik és reprezentálják az ember és a természet szépségét és egészségét, azaz teljességét, valamint ezen keresztül annak végtelen értékét. Képesek megélni a test szubjektumán keresztül a közösségi élmény teljességét, amelyet a téma- és eszközválasztás tudatossága tovább mélyít. Személyes életük, életmódjuk is példa.

3.4. A stratégiai főcél és alcélok

A következő fejezet kijelöli a stratégiai célok körét, valamint az operatív stratégiai elemeket. A megvalósításnak több útja is lehetséges, amelyet a Főiskola a stratégia elfogadása után területenként megfontolásra bocsát. A stratégiai alcélok a következő területekre fókuszálnak: (a) fenntarthatóságra törekvő kampusz (lehetőségek szerint hosszú távon öko-campus) létrehozása; (b) fenntarthatósági szempontú értékrend tudatosítása; és (c) fenntarthatósági hálózat kialakítása.

Stratégiai főcél: A fenntarthatósági elvek érvényesítése a MTF valamennyi területén

A stratégiai főcél az egyedi, operatív, taktikai célok szolgálgják, mint eszközök.

Stratégiai alcélok

fenntarthatóságra törekvő kampusz (esetleg öko-campus) létrehozása;

a fenntarthatósági szempontú értékrend tudatosítása

fenntarthatósági hálózat (öko-network) kialakítása.

3.4.1 Kampusz

Az Öko-Kampusz megvalósítása nemcsak a fenntarthatóság rendezőelveinek felel meg, hanem a takarékos és hatékony megoldások és technológiák alkalmazásával rövid- és hosszútávon jelentős anyagi megtakarításokat lehet elérni, pl. napkollektor, víztakarékos mosdók, energiatakarékos világítás, stb. Az Intézmény az épületek, létesítmények (kampusz) üzemeltetése során törekszik a gazdaságosságra, energiatakarékos intézkedések megvalósítására, olyan kisebb beruházásokra, amelyek ezt elősegítik. Szelektív hulladékgyűjtés, újrapapírhasználat, természetes anyagok használata, új épületek tervezésénél, kivitelezésnél figyelembe veszik a fenntarthatósági elveknek való megfelelést, pl. passzív napház. „A politikaformálásban az anyag- és energia-intenzív megoldások helyett a kultúra- és tudásintenzív megoldásokra kell törekedni” (NFFS, pl. autonóm ház.

3.4.2 Értékrend

A növendékek házirendje tartalmazza az energiatakarékosság és víztakarékosság fontosságát, a szelektív hulladékgyűjtés jelentőségét. A házirend mellé érdemes rövid tájékoztatót is adni. Az intézményi menedzsment a döntéshozatali struktúra, szervezeti felépítés, irányítási rendszerek kialakításakor igyekszik érvényesíteni az új fenntarthatósági értékrendet, hogy az oktatók, dolgozók a növendékek és a hallgatók érezzék a jövőre felkészítő szellemiséget.

Az MTF oktatás tervezésénél és újratervezésénél figyelembe veszi a NFFS vonatkozó elvárásait: ki kell dolgozni a fenntartható fejlődés szempontjából fontos értékek közvetítése számára kötelező oktatási formát (NFFS). Szükséges kidolgozni a fenntarthatóságra vonatkozó új kutatási eredmények, cselekvési formák megismerését, amelyek támogatják a folyamatot. Ki kell dolgozni a közösségi és személyes célok megvalósításának belső feltételeit. Olyan erkölcsi normarendszer közvetítésére van szükség, amely ezeket a folyamatokat támogatja, illetve elősegíti. Ezek közül a legfontosabbak közé tartozik a tájékoztatás, a kommunikáció, az oktatás és a személyes példamutatás (NFFS). Meg kell teremteni a kapcsolatot a tudományos eredmények és a társadalmi tudás között (NFFS).

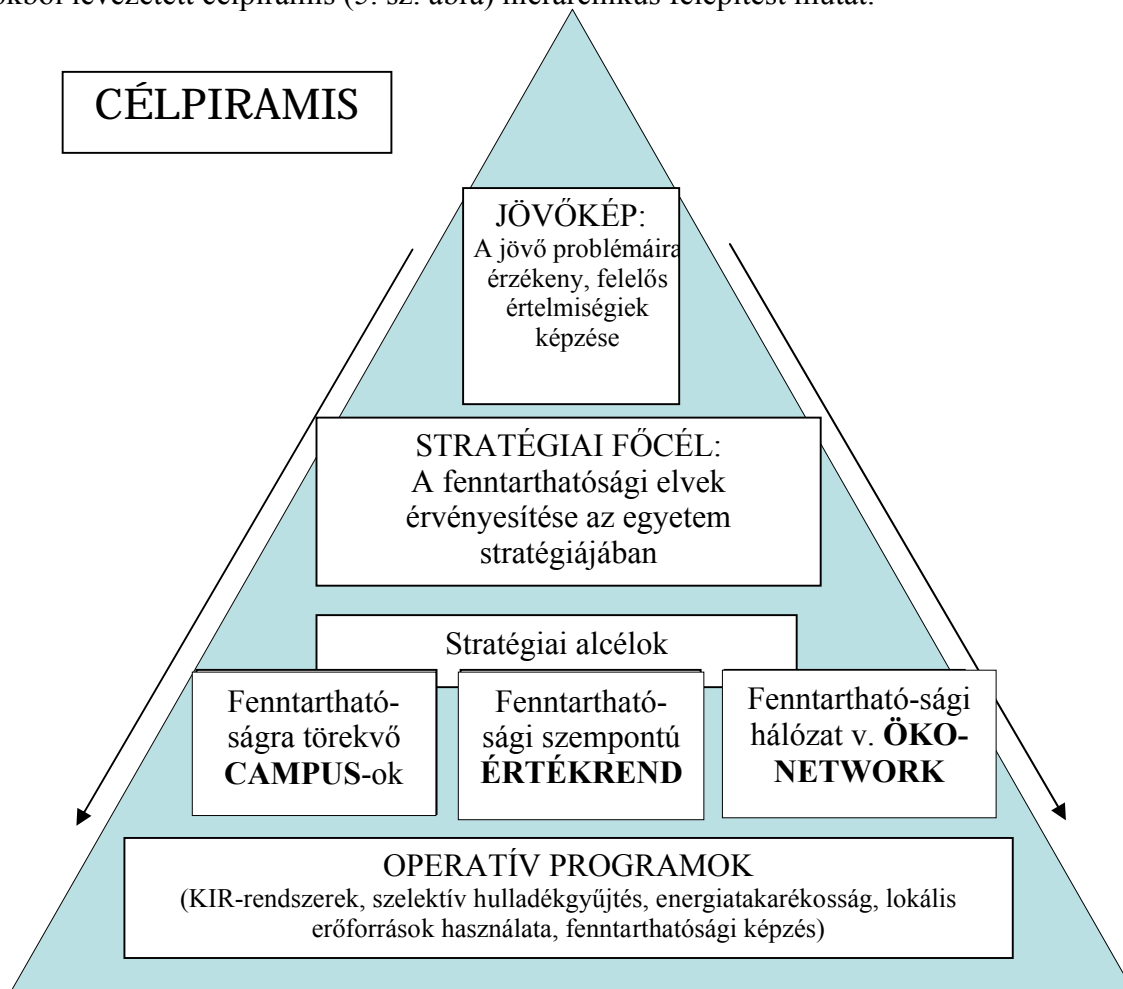
Fontos, hogy a „környezettudatos, környezetetikus magatartás szakmailag megalapozott legyen, a megfelelően előkészített környezettudatos nevelés a családban és az oktatás valamennyi területén nagyobb teret kapjon” (NFFS). Ezért az MTF az *oktatásban* is igyekszik hangsúlyosabban megjeleníteni a fenntarthatósági elemeket, „a fenntarthatóságnak alapkövetelménnyé kell válnia az új ismeretek befogadása és a változó társadalmi és gazdasági viszonyok közötti eligazodás érdekében.” (NFFS). Az analitikus ismereteken, a tantárgyakra bontó tudásanyagon nyugvó iskolarendszer kevésbé alkalmas a rendszerszemléletű társadalom felnevelésére, ezért fontos a holisztikus és gyakorlat-orientált oktatás gyorsabb elterjedése és a napi gyakorlatba történő beépülése (NFFS). A természettudományos tantárgyak oktatása során van lehetőség a fenntartható fejlődés ökológiai alapjainak megismerésére, a társadalomtudományok tanulmányozása során pedig megismerhetők a problémák társadalmi, gazdasági okai. Mindez rendszerbe helyezve, az együttműködést és a közös gondolkodást segítő módszerekkel, elvezethet a tudatos cselekvéshez. Erre kiváló lehetőséget biztosítanak a tanórán kívüli, illetve a tanítást is átható események, például a Föld Napja megszervezése.

3.4.3 Hálózat

A MTF belső kommunikációja, a Hallgatói Önkormányzat újságja jó lehetőséget biztosítanak ezek továbbfejlesztésére. Az MTF mind az intézményen belül, mind a társintézmények között olyan hálózatot igyekszik kiépíteni, amely segít a környezettudatosság szervezettségének erősítésében, és a példamutatáson keresztül több intézmény ilyen irányú tudatosságának fejlesztésében. Fontosnak

tekinti a szervezet, mint hálózati elem megfelelő fejlesztése. A szervezet megfelelő kialakítása segít annak az NFFS-ben meghatározott követelménynek a teljesülésében, miszerint a követelményeket integrálni kell a hazai programokba: a szociálpolitika, gazdaságfejlesztés, egészségügy, környezetvédelem, oktatási és tudománypolitika területein, és meg kell teremteni közöttük az összhangot.

A célokból levezetett célpiramis (5. sz. ábra) hierarchikus felépítést mutat.

5.sz. ábra - célpiramis

A Stratégia megvalósítása részben az operatív programokon keresztül történik. Olyan operatív programok is megvalósíthatók, amelyek egyszerre szolgálják a célok megvalósulását. Ilyen lehet a Környezetirányítási rendszer (ISO 14000) bevezetése, amely megfelelő szervezeti kereteket ad a fenntartható fejlődésnek megfelelő intézményi működtetéshez.

4. Megvalósítás, monitoring

A stratégia megvalósításának következő lépcsője az operatív programok céljainak kitűzése, a programok elkészítése. A programok kitűzése mindig az aktuális feltételeknek megfelelő döntés, azonban már ebben a szakaszban láthatók olyan programok, amelyek feltétlenül javasolhatók a közeljövő döntéshozói számára a fenntartható fejlődés folyamatának

elindításában. Ezek a környezetközpontú irányítási rendszerek megvalósítása, a Főiskolán belüli fenntarthatósági hálózat létrehozása, szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, lokális erőforrások használata, fenntarthatósági képzés. A megvalósított projektek állandó nyomon követése (monitoring), illetve az újabbak megtervezése az a folyamat, amely előre viszi a fenntartható fejlődési stratégiát a megvalósulás felé.